

„Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata!”

(Zsoltár 90, 17a)

Kívánhat mást egy református keresztyén havilap szerkesztősége akkor, amikor a lap 30. évfolyamát kezdi szerkeszteni? Több szervezet emlékezett meg megalakulásának évfordulójáról, s jó emlékeztünkbe idézni, hogy a Református Újság 1993 júliusában jutott el először az olvasókhhoz, az első próbaszámmal. Lelkészeink jó része akkor még kisgyerek volt, s csak elbeszélésekből hallhatnak arról az összetett folyamatról, amely a múlt század kilencvenes éveinek első felét jellemezte társadalomban és egyházban. Bizonytalanságok, aggodalmak, de reménység és a hit ereje egyaránt tapasztalható volt életünkben.

Elsőként a Szlovákiai Magyar Református Lelkészek Egyesületének szervezése indult meg, 1989 novemberében a Pozsony felé tartó gyorsvonaton, amelyen a lelkesek egy része utazott a Zsinati Elnökség által összehívott konferenciára. Már 1990-ben megindult a kétnyelvű Eperjesi Református Egyházmegye átszerveződése két egyházmegyévé, amely 1993-ban fejeződött be. A FIRESZ hivatalos megalakulása 1992-ben történt meg. A Lelkészegyesületben már hónapokon át folytak a megbeszélések, miként lehetne egy új havilapot megjelentetni, hogyan lehetne anyagi háttérrel biztosítani az induláshoz? A döntő megbeszélésre Hanván került sor, ahol a házigazda mellett néhai Fülöp Sándor, Gábor Lajos, Édes Árpád és e sorok írója vett részt. Az induláshoz szükséges anyagi háttérrel Csoma László svájci barátai segítségével biztosította. A problémát a Lelkészegyesület akkori elnökének, Gábor Lajosnak az egyéni hozzáállása jelentette, aki nem volt hajlandó elfogadni, hogy a FIRESZ teret kapjon a Református Újság hasábjain. A többségi döntés alapján, azonban áldott együttműködés kezdődött el az új lap szerkesztősége és az ifjúsági szervezet között. Az egyesület elnöke viszont nem volt hajlandó egyesületi lapként bejegyeztetni a Református Újságot, így az első évfolyamában már nem mint „Lelkészegyesületi tájékoztató”, hanem mint „Gyülekezeti tájékoztató” jelent meg, s jelenik meg mind a mai napig a Deregyői Református Gyülekezet gondozásában és terjesztésében. Már a próbaszámok megjelenése is mutatta, hogy van igény a kiadványra ott, ahol az nem ütközik a lelkesek érdektelenségébe, vagy ellenpropagandájába, ahogy az megtörtént a volt egyesületi elnök gyülekezetében, ahol évtizedeken át nem terjesztették a lapot, s még napjainkban sem tudtak megszabadulni ettől az örökségtől! Isten iránti hálával gondolok mindazokra, akik az első próbaszám megjelenésében íásaikkal, tördelési munkával részt vettek. Fülöp Sándor, Gyüre Zoltán és D. Varga László már nincsenek közöttünk. De Molnár Elemér, Mártha Tímea, Géresi Róbert, Palágyi Péter, Molnár Árpád, Fülöp Éva, Ficzer Gabriella és Erdélyi Zsuzsa napjainkban is bizonyágtevő élettel hirdetik Isten dicsőségét.

Amikor még kézzel hajtogattuk a lapot 1994-ben

Az eltelt évtizedek folyamán sokakkal dolgozhattunk együtt hosszabb-rövidebb ideig. Talán sok lelkes nem is gondolja, hogy mi mindent elárul emberi hozzáállásáról, gyülekezetek lelki állapotáról a lap rendelese, esetleges tömeges lemondása, mint ahogy megtörtént két gyülekezetben is, hogy az addig rendelt 12 példányt egyszerre mondta le egy rideg email-en a somorjai gyülekezet fiatal gondnoka! Volt gyülekezet, ahol azzal vezették félre a híveket, hogy a Református Újság csak egy keleti szűk körben megjelenő kiadvány. A lelkesváltást követően nagy példányszámban rendelik lapunkat. Ez a példa is mutatja, hogy van felelősségteljes hívő magatartás, amely fontosnak tartja a felvidéki magyar református lapkiadás létét és megmaradását.

Istennek legyen hála, lapunk formálódott és formálódik annak érdekében, hogy minél szélesebb körű tájékoztatást adhasunk gyülekezeteink életéről, de a Kárpát-medencében és szer-

sok lelkes nem is gondolja, hogy mi mindent elárul emberi hozzáállásáról, gyülekezetek lelki állapotáról a lap rendelese, esetleges tömeges lemondása, mint ahogy megtörtént két gyülekezetben is, hogy az addig rendelt 12 példányt egyszerre mondta le egy rideg email-en a somorjai gyülekezet fiatal gondnoka! Volt gyülekezet, ahol azzal vezették félre a híveket, hogy a Református Újság csak egy keleti szűk körben megjelenő kiadvány. A lelkesváltást követően nagy példányszámban rendelik lapunkat. Ez a példa is mutatja, hogy van felelősségteljes hívő magatartás, amely fontosnak tartja a felvidéki magyar református lapkiadás létét és megmaradását.

Istennek legyen hála, lapunk formálódott és formálódik annak érdekében, hogy minél szélesebb körű tájékoztatást adhasunk gyülekezeteink életéről, de a Kárpát-medencében és szer-

Istennek legyen hála, lapunk formálódott és formálódik annak érdekében, hogy minél szélesebb körű tájékoztatást adhasunk gyülekezeteink életéről, de a Kárpát-medencében és szer-

Még rendelhető!

A Szeretetnapár 2023-as kiadása és a Református Újság a 2023-as évre még rendelhető szerkesztőségünk címén.

076 74 Drahňov - Deregyő 216,

Tel.: 056/6395396,

e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

te a világban élő magyar reformátusság életéről. Ebben a szolgálatban segítik szerkesztőségünk tagjait kedves Olvasóink, akik gyülekezeti tudósításaikat küldik hónapról hónapra, s Olvasóink, akik rendelik és olvassák lapunkat. Köszönet illeti a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Köz-művelődési Központját a színes oldalak megjelentetésének tá-

mogatásáért.

A Református Újság harmincadik évfolyamának indulásával kívánom Olvasóinknak és munkatársainknak, hogy továbbra is „*Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata!*”

Csoma László

Kölcsey Ferenc: HIMNUSZ

Isten, áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feleje védő kart,
Ha küzd ellenséggel,
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Megbínhódte már e nép
A multat s jövőndöt!

Öseinket felhozád
Kárpát szent bércére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S merre zúgnak hajjai
Tiszának, Dunának,
Árpád hős magzatjai
Fehérvágozának

Értiünk Kunság mezein
Ért kalászt lengettél,
Tökaj szőlőesszein
Nektárt csepegtettél.
Zászlónk gyakran plántálád
Vad török sáncára,
S nyögte Mátyás büs hadát
Bécsnek büszke vára.
Hajh, de búneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtád villámidat
Dörgő fellegedben,
Most rabló mongol nyilat
Zúgattad felettiünk
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vetiünk

Hányszor zengett ajkain
Ozman vad népének
Vert hadunk csonthalmain
Győzedelmi ének!
Hányszor támadt tenfiad

Szép hazám kebledre,
S lettél magzatod miatt
Magzatod hamvedre!

Bújt az üldözött s felé
Kardnyíl barlangjában,
Szerte nézett s nem lelő
Honját a hazában,
Bércre hág és völgybe száll,
Bú s kétség mellette,
Vérözön lábainál,
S lángtenger fölette.

Vár állott, most köhalom,
Kedv s öröm röpkedtek,
Halálhörgés, síralom
Zajlik már helyettek
S ah, szabadság nem vírúl
A holtak véréből,
Kínzó rabság könnye hull
Árvánk hő szeméből!

Szánd meg Isten a magyart
Kit részek hányának
Nyújts feleje védő kart
Tengerén kúnjának,
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Megbínhódte már e nép
A multat s jövőndöt!

Cseke, 1823. január 22.

PETŐFI SÁNDOR
1823 - 2023

MAGYAR
VAGYOK

Magyar vagyok. Legszebb ország hazám
Az öt világrész nagy területén.

Egy kis világ maga. Nincs annyi szám,
Ahány a szépség gazdag kebelén.

Van rajta bérc, amely tekintetet vét

A Kaszpi-tenger habjain is túl,

És rónasága, mintha a föld végét

Keresné, olyan messze-messze nyúl.

Magyar vagyok. Természetem komoly,

Mint hegedűnk első hangjai;

Ajkamra fel-felröppen a mosoly,

De nevetésem ritkán hallani.

Ha az öröm legjobban festi képem:

Magas kedvemben sírva fakadok;

De arcom víg a bánat idejében,

Mert nem akarom, hogy sajnáljatok.

Magyar vagyok. Büszkén tekintek át

A multnak tengerén, ahol szemem

Egekbe nyúló kösziklákat lát,

Nagy tetteidet, bajnok nemzetem.

Európa színpadán mi is játszottunk,

S mienk nem volt a legkisebb szerep;

Ugy rettegé a föld kirántott kardunk,

Mint a villámot éjjel a gyerek.

Magyar vagyok. Mi mostan a magyar?

Holt dicsőség halvány kísértete;

Föl-föltünik s lebúvik nagy hamar

– Ha vert az óra – odva mélyibe.

Hogy hallgatunk! a második szomszédig

Alig hogy küldjük életünk nesztét.

S saját testvérink, kik reánk készítik

A gyász s gyalázat fekete mezét.

Magyar vagyok. S arcom szégyenben ég,
Szégyenlenem kell, hogy magyar vagyok!

Itt minálunk nem is hajnallik még,

Holott máshol már a nap úgy ragyog.

De semmi kincsért s hírért a világon

El nem hagynám én szülőföldemet,

Mert szeretem, hön szeretem, imádom

Gyalázatában is nemzetemet!

(Pest, 1847. február.)

REFORMÁTUS

újság

1. próbaszám

Lelkészegyesületi tájékoztató

1993. július

Előszó helyett

Gyermekkoromban, hosszabb útra indulva, vagy nehéz próba előtt állva, édesanyám mindig figyelmeztetett: Úgy indulj, hogy fohász legyen szívedben és ajkadon! Uram Jézusom segíts! Most együtt indulunk; együtt a szerkesztőkkel, együtt Önökkel, együtt kérjük: Urunk, Jézusunk segíts! Segíts, hogy élő hittel tudjunk megszólalni e lap hasábjain; Segíts, hogy szeretettel jussunk el minden testvérünkhöz; Segíts, hogy építsünk és erősítsünk; Segíts, hogy igazsá-

sőt Jézus áldozatáért örök életet ad a benne hívőknek. E bizonytalan korban az elbizonytalanodott embert kívánjuk megszólítani a hit bizonyosságával, miként azt a Káténkból is tanultuk: "...egyetlen hajszál sem eshetik le fejemről, mennyei Atyám akarata nélkül. Sőt, minden dolognak is üdvösséget kell szolgálni". Lapunk hézagpótló kíván lenni, tájékoztatni akar az egyházmegyék életéről, eljutva egyházunk minden gyülekezetébe. Kérjüka Testvéreket, írásaikkal segítsenek szolgálatunkban.

Istennek legyen hála a FIRESZ tagjai a maguk szerkesztette melléklettel és gyermekeknek

Békesség az olvasónak

god legyen tájékoztatásunk zsinórmértéke; Segíts, hogy mindnyájan Hozzád jussunk közelebb, a Te akaratod szerint!

Világos előttünk, hogy napjainkban újságot kiadni nagy felelősség. Telve van körülöttünk a világ hírekkel, politikai és egyéb kiadványokkal. Ezek nemegyszer csupán arra "jó", hogy ember emberrel, nép néppel viszálykodjon, hogy minél nagyobb legyen a hangzavar, amely az esendő ember figyelmét vonja a könyörülő Istentől. Lapunk szeretne szólni, de határozott bizonyágtételként szólni arról, hogy a gyűlölködések és viszálykodások ellenére a teremtet világnak élő Ura van, aki oltalmaz és megtart itt e földön,

szóló bizonyágtételekkel igyekeznek megszólítani korosztályukat. Szeretnénk tehát segítséget lenni a gyülekezet minden korosztálya számára, gyülekezeti tagok és tisztségviselők hitét és szolgálatát egyaránt erősítve.

Hisszük, hogy Isten segítségével áldozatos, és eredményes szolgálatot végzünk majd, közösen írva, terjesztve és olvasva e lapot.

Szolgálja üdvösségünket megannyiszor kezünkbe vesszük és olvassuk; buzdítson és tanítson Isten szent nevének dicsőítésére, kicsinyeket és nagyokat! Úgy legyen!

Csoma László
megbízott szerkesztő

A KEGYELEM HÍRNÖKE

Egyszerűnek tűnő feladat a tudósítás megfogalmazása: Az Ungi Református Keresztény Egyházmege Deregnyői Tanulmányi Központja meghívására, 1993 június 19-20-án Kelet-Szlovákiába látogatott Dr. Csiba Kálmán, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke. A Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület és a Kassai Katechetikai Szeminárium szervezésében előadást tartott Kassán a Katechetikai Szeminárium tanévének záróistentiszteletén. Ezután Szepsiben, Dr. Mikó Jenővel, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspökével közösen istentiszteleti közösségben tájékoztatót tartottak egyházunk életéről és szolgálatáról. Vasárnap, istentiszteletet tartottak az ung-vidéki Iskén és Deregnyőn, majd a lelkesek, presbiterek és pedagógusok találkozásánál hallhattuk, milyen nagy anyagi áldozatvállalással építik újjá az erdélyi református testvérek egyházi életük szervezeti kereteit, iskolahálózatukat, beleértve a felsőfokú tanító és lelkészképzést is. Vallják, hogy az állami iskolák kiszolgáltatottságából eredően, maga a nemzeti megmaradás válik veszélyeztetetté! Az erdélyi református intézményrendszere a nemzetek közötti feszültség oldásának szolgálatában is teljesíteni kívánja Krisztustól nyert elhivatását, s minden nép számára az élő Isten kegyelmének hírnökeként kíván szolgálni.

Evszázadokkal korábban Erdély és a Felvidék szoros szálakkal kapcsolódott össze, és az 1918 utáni kisebbségi sors ismét közel hozott minket egymáshoz. Viszont összekötni, csak Krisztus tud bennünket, mert általa nemcsak múltunk és jelenünk, de áldott jövőnk is van. Jelenlétének biztos jele, hogy találkozhatunk és közösen szolgálhatjuk Őt!

Dr. Mikó Jenő püspök úr beszámolója szintén az egyházi iskolahálózat kiépítésével foglalkozott, kiemelve az önálló teológiai oktatás felelősségteljes megteremtésének szükségességét. "Fel kell készülnünk az államtól való teljes függetlenségre, de hogy ez megtörténhessen szükséges,

hogy az állam visszaadja egyházi javainkat.

Azt hiszem, egy ilyen tudósítás elolvasása után hiányérzet maradna azokban akiknek módjuk volt találkozni a Főtiszteletű Csiba Püspök Úrral, ezért néhány sorban hadd jelenítsem meg e nagyszerű EMBERT.

Ezt a magas, hófehérhajú, szemében profétai tüzzel, hangjában krisztusi szeretettel megszólaló püspök-lelkipásztort, akit nem lehet gyorsan elfelejteni. Már első találkozásunk alkalmával, 1991-ben, mély benyomást tett rám, amikor egyszerű szavakkal úgy mutatta be egyházkerületét, mintha a 600.000 reá bízott lelket személyesen ismerné. Akkor még nem ismertem életútját. Nem tudtam, hogy fel nem jelentésért 10 év szigorított börtönbüntetésre ítélték az 50-es években. Nem tudtam, hogy a börtönben hosszú ideig nem tudhatta meg, hitvese fiút vagy leányt szült-e, egyáltalán élnek-e! Akkor még nem olvashattam csodálatos életírását és börtönverseit, amely "Fény a rácsokon" címmel jelent meg. E kötetben hiába keresnénk haragot fogvatartói iránt, de nem találunk benne szemrehányást, vádaskodást és önsajnálatazt sem. Közvetlen egyéniségéből árad a megértő szeretet, a sokat próbált ember bölcsessége, aki kitartását és megmaradását nem önmaga emberi nagyságának tulajdonítja, hanem annak köszöni meg, aki őt e szolgálatra elhívta. Ezért tud az elszenvedett igazságtalanságok ellenére a krisztusi együttlérés szavaival így

(Folyt. a 2. o.)

Gyülekezeteink

Istentől

Reformációi istentisztelet Ipolybélien

A barsi egyházmegye idén is megtartotta közös reformációi istentiszteletét. 2022. október 30-án, vasárnap este Ipolybélien nyitotta meg ajtaját a református templom ezen ünnepi alkalom előtt, ahol a lelkészek együttesen szolgáltak.

Az istentiszteletet a helyi lelkész, **Ambrus Erika** kezdte meg. Az imát követően **Kalamár Cynthia** szavalta el Túrmezei Erzsébet Pótvízsga szeretetből c. versét.

Kálvin János életrajzát három lelkész, **Antala Éva**, **Kassainé Mártha Tímea** és **Sándor Veronika** ismertette röviden. Többek közt elhangzott, hogy a teológia elvégzése előtt jogi tanulmányokat folytatott. Reformátori tanai miatt hamar bujdosni kényszerült. Fő műve, A keresztyén vallás rendszere összefoglalja a reformáció tanait. Kálvin Genfen haladt keresztül, amikor Farel, genfi lelkész megkéri, hogy maradjon és segítse a reformáció munkáját. Kálvin János végül enged Farel unszolásának, bár szeretett volna nyugodt, tudományos, irodalmi munkát folytatni. Genfben szigorú fegyelmet vezet be, amivel a nép, de a vezetők körében is elégedetlenséget váltott ki. A nép nem akarta elfogadni Kálvin szigorú fegyelmét, így mihelyst alkalmat láttak arra, hogy eltávolítsák az ifjú reformátort, nem késlekedtek cselekedni. Így Farellel együtt el kellett hagyniuk a várost. Így kerül el Strasburgba, ahol tanít, prédikál, hatalmas szellemi munkát fejt ki. Közben Genfben a feszültségek kiéleződnek, visszahívják, mire először ő nem szándékozik visszatérni, de végül visszatér és újrászervezi az egyházi életet. Az ifjúság oktatására katekizmust írt. Így a

lehetőségekhez képest a genfiakat Isten népévé formálta.

Kálvin János bűnbánó imádságát **Kassai Gyula**, lévai lelkész vezette.

Az igehirdetés előtti imádságot **Tok Tünde** lelkész mondta el.

A lelkészkarus énekszolgálattal dicsérte az Urat. Zengett a hála a Teremtőnek s a könyörgés, hogy Isten legyen mindig velünk, szeme legyen rajtunk, Ő legyen az oltalom! „Legyen áldott a Te neved!” –fejeződött be az ének.

A szószéki szolgálatot **Ficzere Tamás**, nyitrai lelkész végezte Róma 10 válogatott versei alapján.

Bizonyágot tett arról, hogy a hitet és a kegyelmet nem lehet bűnbocsátó cédu-lákkal megvenni, ugyanakkor nem váltható ki a kegyelem! Hangsúlyozta, hogy a hit és cselekedet összekapcsolódik, nem lehet a kettőt különválasztani.

A jól ismert Ámen szavunk azt jelenti, valóban és bizonyosan úgy legyen... Arám szóból származik, mely magában hordozza, hogy cselekedni, megtenni valamit. Ebből is látható, hogy hit és cselekedet nagyon szorosan összekapcsolódnak. „A hit az nem egy elvont dolog, nem azt jelenti, hogy passzívan hiszek és nem cselekszek semmit. A hit cselekedetekre készíti az embert. A kettő összefonódik.”

Feladatunk, hogy beszéljünk arról, hogy hogyan éljük meg a hitünket, hogy

mit jelent számunkra Isten! Beszéljünk Róla! Mondjuk el, hogy mi miben érezzük Isten jelenlétét, áldását, kegyelmét! Ha valóban ismerjük Őt, tudunk Róla beszélni! El tudjuk mondani, hogy milyen Ő! Mi az, amit mi megtapasztalunk és megélünk, hogy hogyan tudjuk Istent segítségül hívni! El kell mondanunk, hogy mi mit tapasztalunk meg, hogy miként vezet bennünket!

„A reformáció mindig a gyökerekhez tér vissza, a Szentíráshoz, az Igéhez, hogy ez legyen a középpontban, ne mindenféle külsőségek.”

Az első keresztyéneknek az egyik legfontosabb dolga az volt, hogy együtt legyenek, hogy egy közösségben legyenek, hogy közösen megtapasztalják Isten szeretetét az Úr Jézus által! Biztatták egymást, bizonyágot tettek! És ezt kell tennünk nekünk is!

A reformáció erre is emlékeztet minket és azt üzeni nekünk ma, hogy merjünk bátran kiállni és merjünk bátran beszélni a Teremtő Isten szeretetéről és kegyelméről! „Hiszen a terem-tő világ sóvárogva várja az Isten fiaknak a megjelenését.” Bizonyágot kell tennünk Isten kegyelméről és szeretetéről

azért is, hogy az emberek higgyenek, hogy megismerjék Őt és tudják segítségül hívni Őt, és tudják dicsérni és magasztalni Őt!

Sokszor nehéz feladat ez! De nem a nehézségekre kell odafigyelni! „Adj meg az isteni kegyelem, hogy legyen bátorságunk mindezt megcselekedni! Azt az Istent hirdessük, aki mindnyájunknak

megadja az örök életet, az üdvösséget!” –fejeződött be az igehirdetés.

Révész Csilla szólóéneke következett. Szoprán hangfekvésében a 23. zsoltárt énekelte.

Ezt követően Kálvin János imáiból hangzott el három **Révész Tibor** eszperes, **Izsmán Jónás** és **Csernyík Magda-léna** által. Az Úri imádságot **Icso Sándor**, az Apostoli hitvallást **Dukon András** lelkészek vezették.

A lelkészkarus Tehozzád emelem c. énekkel magasztalta az Urat, mely a 123. zsoltár átírata. Zengett az ének, mely szerint Teremtő Urunk meghallgat s irgalmát elnyerhető! „Irgalmazz, irgalmazz, jó Urunk mi nekünk, Oly sok

gúnyt, megvetést ízelet már a lelkünk! Tehozzád emelem, szemeim, Istenem, Téged áld szüntelen dicsérő énekem.”

A nemzeti imádság, azaz a Himnusz eléneklése után az egyházmegye eszperese Isten nevében megáldotta az össze-

gyűlteket, majd a záróéneket követően kötetlen beszélgetésnek adott keretet a megvendégelés.

Sándor Veronika,
fotó: **Mente Róbert**

Ádventi ablakok a Martosi Református Egyházközségben

Az élő ádventi naptár ötlete Dr. Amy Pollard, a Mental Health Collective igazgatójának köszönhetően terjedt el előbb az Egyesült Királyságban, majd más államokban is. Amy Pollard egy bristoli zsakutcában nőtt fel, ahol a karácsonyi éneklés minden ház előtt. Visszaemlékezése szerint, ez által a szomszédokból barátok lettek. Amikor családjával Londonba költözött, kereste annak a lehetőségét, hogyan lehetne valami olyan projektet megvalósítani, amely hasonló élményt adna a résztvevőknek. Így talált rá egy svéd hagyományra, az élő ádventi naptárra. Ennek a lényege, hogy december 1-je és 24-e között minden nap különböző házakban díszítenek fel az ott lakók egy ablakot úgy, hogy az ünnepi díszek mellett szerepeljen az aznapi dátum is. Az ötlet mentálhigiénés szándékkal született, hiszen a magány különösen nagy teher lehet karácsonykor, amikor úgy tűnhet, hogy mindenki más a barátaival és családtagjaival ünnepel. A mentális egészség védelmének fontos dimenziója, hogy egy közösséghez tartozónak érezzük magunkat.

Az élő ádventi naptár egyre népszerűbb, már a Felvidéken is több helyen megvalósítják. Többféle módon is megszervezhetik, de a közép-pontban az áll, hogy a karácsony előtti időszakban minden napra egy meglepetést tartogatnak. Ez nem verseny, nem azon van a hangsúly,

hogy művészi legyen vagy melyik ablak a legszebb. A kezdeményezés a közösség összekovácsolására fókuszál.

A Martosi Református Egyházközségben első alkalommal valósítottuk meg az ádventi ablakokat. A közösségépítés mellett célunk volt vele az elcsendesedés, a karácsonyra való közös készülés is. Hiszen a szépen díszített ablakok hirdették az ünnep közeledtét.

Az ablakok díszítésében részt vevő családok felé az volt a kérésünk, hogy a számukra meghatározott napra, jól láthatóan az aktuális számmal, díszítsék fel az egyik utcára néző ablakukat, és világítsák ki 16.00 órától. A díszítés mindenkinek az ízlésére és a fantáziájára volt bízva.

Az aktuális ablakok helyéről minden reggel megosztottuk a falu térképének egy részletét a közösségi médiában. Jó volt a családdal együtt sétálni esténként a kivilágított ablakhoz, jó volt más családokkal találkozni, egymással néhány szót váltani vagy hosszan beszélgetni. Jó volt egymásra időt szakítani.

Az ablakok díszítése élmény volt a részt vevő családoknak, azok keresése a falu lakóinak. Hiszem, hogy segítettek bennünket a mindennapjainkban egy kissé lelassulni, elcsendesedni, befelé fordulni, s a karácsony lényegére, az értünk született Jézus Krisztus születésére összpontosítani.

Szenási Lilla

Advent és karácsony Pozsonyban

Adventben, 2022. december 1-4. között Pozsonyba látogatott a debreceni Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola Vox Iuventutis Gyerme-

kovácsolódott a megterített asztalnál, ahol az „itt fáj-ott fáj” kórlapok mellett dícséretre nyitottuk ajkunkat, hogy a 150. zsoltár, a 270. dicséret és „a Csendes éj”

gett az ének: „Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség az emberekhez jóakarattal.” Vallástételük reményteljes szolgálat volt mindenki felé, mert a

kórusából egy 34 tagból álló kamarakórus 5 fős tanári kísérettel, amelyik a Pozsonyi Zenei Egyesület meghívására érkezett a koronázó városba a V4-es kórustalálkozóra. Advent II. vasárnapján, nt. Peres Zsuzsanna igei útmutatása után a Jel 3,20 alapján istentiszteletünkön is szolgáltak Kissné Szemző Eszter karnagy vezetésével. Gyülekezeti tagjaink csengő

hallelujával, valóban megépítjük a háladás oltárát, mert „mindeddig megsegített bennünket az Úr (ISám 7,12).” Fiatal felnőtt házi csoportjaink tagjai másnap hétközben gyülekeztek össze a Klub helyiségben, ahol mindenki felé hangzott a körkérdés: „Mit szeretnél kapni karácsonyra? az Énén 8,5-8 és az IMóz 41,55 alapján.

szív és a lélek megtelt Jézus örömeivel, békességével és alázatával, Aki emberré lett és Úr Krisztus mindörökké. A gyermekek számára korosztályok szerint négy adventi délután volt szervezve a Duna utcai Alapiskola épületében, ahol a karácsonyi történetet felelevenítve mézeskalácdíszítés és karácsonyi képeslapok készítése történt.

gyermeki hangjukat az angyali karhoz hasonlították, akik a közösséget is megénekeltek.

Advent III. vasárnapján, a szépkorú testvéreink diakóniai délutánjára került sor, ahol a gyülekezet lelkipásztora szolgált a Zsolt 90,12 alapján úrvacsorai közösséggel egybekötött áhítattal. A meghívott testvérek közül 41 testvérünk tudott eljönni az alkalomra és áldott közösséggé

Advent IV. vasárnapján, amikor is családi istentiszteletet tartottunk Pál apostol és Titusz lelki viszonyát vizsgálva az ITim 1,1-4 alapján a gyermekek karácsonyváro bizonyágtételére került sor, akiket nt. Buza Bodnár Aranka hitoktató lelkész készített fel. A gyermeksereg a szülők, nagyszülők és nagycsaládunk örömeire valóban elkalauzolt bennünket a betlehemi mezőkre, ahol örömmel zen-

Karácsony I. napján, áldott vendéget fogadtunk az angolszász nyelvterületről Michael Durrant személyében, amikor is Pozsony protestáns turistája úrvacsorai közösséget vállalt velünk és ünnepszenteletését angol nyelvű áhítattal ajándékoztuk Mk 12,6 alapján.

Mégis a legnagyobb áldások a házi úrvacsorák voltak, amikor is testileg gyenge testvéreink erős hittel vallották meg, hogy mit jelent számukra a Jézussal való élés. Kívánnak ugyan elköltözni és Vele lenni, de az Úr tartja őket és feladattal látja el életüket, hogy imádságos háttérrel álljanak szeretteik mellett.

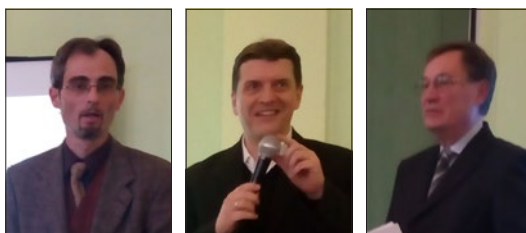
Hálával a szívünkben köszönjük meg Istennek, hogy megtartott, megáldott és megőrzött. Legyen áldott mindenért az Ő szent neve, Aki számunkra bástya és menedék nemcsak adventben és nemcsak Pozsonyban.

Buza Zsolt

Lónyay emlékév – Lónyay Menyhért

Magyarország egykori pénzügyminisztere és miniszterelnöke 200 évvel ezelőtt született Lónyán. Ma a legtöbb ember számára nem sokat mond, bár Budapesten utca és iskola őrzi nevét, de hogy ennek a családnak a tagjai milyen szolgálatot tettek évszázadokon át a nemzetnek, református egyházunknak, arról vajmi kevés ismertetés jelent meg. Pedig az 1500-as évektől folyamatosan fontos szerepet töltenek be a családtagok Kelet-Magyarország történelmi eseményeiben Aranyosmegyestől (ma Románia) Tuzséron, Lónyán, Olaszliszván át Deregnőig. Tuzsér önkormányzata nagy gonddal ápolja a Lónyay család emlékét, s a két évszázados évforduló alkalmából konferencia sorozatot szervezett a négy községben. Deregnőn 2022. december 9-én tartott konferencián, a Lónyay kastély valamikori könyvtártermében három előadásra került sor, Dr. Mészáros Kálmán PhD hadtörténész: *Deregnő, mint Galambos örökség a Lónyay családban*, Dr. Cieger András Phd, *A családi minták szerepe Lónyay Menyhért pályájának alakulásában*, és Csoma László: *Lónyay Gábor a gazdasági szakember* címmel adtak áttekintést a birtokos család 18. és 19. századi életéről, a nemzet érdekében végzett tevékenységéről.

A résztvevők számára Dr. Cieger András dedikálta Lónyay Menyhért életét bemutató könyvét. Megtisztelő volt Lónya polgármesterének és a szervező Tuzsér alpolgármesterének jelenléte. Sajnos Deregnőn nem mindenki számára jelentett

örömet a község történelmének megismerése. A rendezvénysorozat folytatására december 18-án került sor, amikor a Református Tanulmányi Központban adott adventi koncertet a Gladius Hungaricus együttes a történelmi magyar énekek és adventi énekek magas színvonalú előadásával. Az alkalmak megszervezéséért köszönet illeti Klicsu Ferenc Tuzséri alpolgármestert, aki nagy áldozatkészséggel szervezte meg a konferencia és koncert sorozatot.

Csoma László

Itt az ideje felébredni, avagy hajnalodik a bucka tövében

Ha egy vasárnapi istentiszteleten körbe tekintünk, rögtön szembetűnik mindannyiunk számára egy dolog. Nem a létszám, de nem is a nemek aránya, inkább a fiatalok hiánya. Jó, természetesen, egy-két fiatal arcot lehet látni a templom sarkaiban megbújva, de ők is csak azért vannak itt, hogy teljesítsék a konfirmációjukhoz szükséges templomlátogatási küszöböt. Valójában hová tűntek? Miért csak kikonfirmálnak? És valójában, mit tehetünk ez ellen? Van egyáltalán megoldás?

Egy 2014-es magyarországi kutatás kimutatta, hogy a korosztály 30%-ra jellemző a gyülekezetétől való teljes elszakadás. 1200 református gyülekezetet mértek fel, és ennek mindössze 35%-

ban működik aktív ifjúsági munka, viszont azokban a gyülekezetekben, ahol nincs ifi, 62%-ban nem is szerveznek olyan missziót, ami az adott réteget próbálná meg elérni. Nem próbálkoznak a megszólításukkal, így nem meglepő, hogy az ország kétharmadában nincs ifjúsági közösség. Egy bibliórát átlagosan 12 fiatal látogat, nyilvánvalóan ez egy statisztikai adat, a valóságban ez jóval kevesebb. Ezt vette észre néhány lelkész és ifjúsági munkás a Zempléni Egyházmegyében, ahol egyesítve erejüket, 4 gyülekezet és a Fíresz Abaúj – Zemplén Területi Egység támogatásával megalakították a Tarbucka hegy tövében a „Buckaifi”-t, ami mára alkalmanként több, mint 25 fiatalot mozgat meg.

Az alkalmakra kétheti rendszerességgel kerül sor, más-más gyülekezet vendéglátásában, ahol az igei üzenet mellett, helyet kap az ismerkedés, a játékok, a dicsőítés, az adott téma kiscsoportban való feldolgozása és közös imádság is. Az estet mindig egy közös vacsora zárja, ami után hálát adva, mindenki elindul a saját maga útjára. A korosztály nagyon vegyes, a konfirmándusoktól kezdve, a fiatal felnőtteken át egészen a 35+-os korosztályig.

„Körbefog, átformál, elindít. Körbefog: egy kör, ami mindig bővül, mozog, egyszer tágasra nyílik, de közben meg is ragad. Krisztushoz és egymáshoz szorít bennünket. Átformál: Isten és mi is örülünk neked, jó, hogy vagy, de nem

kell ugyanolyannak maradnod, Isten sokkal jobbat tervez az aktuális önmagadnál. Végül, de nem utolsó sorban elindít: az alkalom célja kicsiben és nagyban. Elindít a gyülekezetbe, a Fireszbe, elindít egy ifi táborba, előkészít a gyülekezeti szolgálatba és a keresztyén igaz életbe.” - ekképpen fogalmazza meg gondolatait Böszörményi Tamás nagykövesdi lelkipásztor arra a kérdésre válaszolva, hogy mi a célja ennek a kezdeményezésnek.

„A cél az élet! - fogalmaz Szepessy Mátyás, kiskövesdi lelkipásztor- Élet, mint organizmus. Azaz, hogy ez a közeg

életszerű legyen, egymással együtt élő, egymást segítő, dinamikusan működő közösség, ami a változások ellenére, megmarad. Célunk megmutatni, milyen a Krisztusban megtalált élet. Hogyan nyújt támaszt az élő Istenbe vetett hit.”

Az egyik kedvenc mondásom, ami Doug Field lelkipásztortól származik azt tartja, hogy ha egy héten 5 beszélgetésre van idő az IFI munka terén, akkor 2-t szánj a fiatalokra és 3-t a leendő vezetők keresésére, felkérésére, képzésére. Mert ez a hosszútávú megoldás. Lehet, nem a fiatalokat kell felkutatni a

környéken, hanem azokat, akik képesek felkutatni őket. Az alkalom szervezői nem a toborzást tartják a fő feladatuknak, hanem a tanítványozást, hogy a most elültetett magvak idővel gyümölcsöt hozhassanak, így átvéve az előző generáció helyét és feladatait, mivel friss és élő közösséget csak így lehet fenntartani.

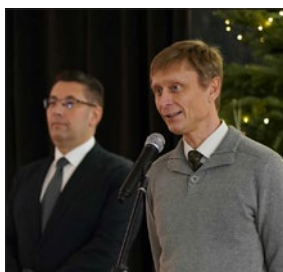
A Buckaifi példáját látván, ki merem jelenteni, hogy helyzet egyáltalán nem reménytelen, csupán annyira van szükségünk, hogy ahhoz kapcsolódjunk, aki az Élet!

Görög László

Bethlen Kata Szavalóverseny

Minden váradalmat felülmúlt az az érdeklődés, amit a covid miatti lezárások által terhelt időszak után tapasztaltak a Zempléni Egyházmegyében, amikor is Kisgéresbe várták, immáron 16. alkalommal a Bethlen Kata Szavalóversenyre az érdeklődőket. 52 gyermek és ifjú, sőt fiatal felnőtt is, jelentkezett, hogy advent második vasárnapján színpadra állva elszavaljon egy hitvalló, istenes verset. A célja ennek az alkalomnak a kezdetektől mit sem változott, miszerint lehetőséget és alkalmat biztosítani mindazoknak, akik késznek az istenhit szépségeiről, vagy éppen nehézségeiről írt egy-egy költeményt megtanulni, és azok elszavalása által biznyságot tenni az érdeklődők előtt. Ezek a szavalatok, akár óvodás gyerek, akár kamasz, vagy ha felnőtt is adja elő, nem csak a szülők, nagyszülők számára jelentenek örömet, hanem - aki eljött, egyetért abban, hogy - mindenkinek segít a Krisztus-várás időszakában elcsendesedni és még inkább felkészülni a karácsony igazi megünneplésére. Az ágcsernyői, bacsikai, bodrogszentesi, bodrogszerdahelyi, bolyi, kisgéresi, királyhalmeci, kiskövesdi, leleszi, nagykövesdi, örösi, perbenyiki gyülekezetekből is többen részt vettek egy-egy szavalat elmondásával. A szereplőket és felkészítőket is dicséret illeti, az Urat pedig dicsőség! A szavalatok elmondása és a zsűri díjátadása után a szeretetvendégség finom süteményeivel, és a könyvvásár sokszínű kínálatával tölthették fel testünk és szellemünk igényeit is bőségesen. Hála legyen az Úrnak ezért a mindenféle „lelkifűszerrel” meghintett, jól kisült alkalomért!

Blanár Gabriella, fotó: Böszörményi Tamás

Szálljatok le, szálljatok le...

Istennek legyen hála, ez az év karácsony, szentestéje más volt, mint a korábbi évek. Miért? Talán nem is kell magyaráznom.

A korábbi években nem voltak gyerekek, nem voltak karácsonyi szavalatok, karácsonyi gyermekének. Hiányzott. Hogy ne hiányzott volna az, ami lelket felüdítő, szívet melengető és közösséget erősítő.

Három gyülekezetet szolgálók be. Zsarnó az anyagyülekezet. Az a szokás él, hogy nem csak református gyermekek, de a katolikusok is jönnek, hogy együtt ünnepeljünk. Ennek is köszönhető, hogy itt volt a legnagyobb gyereksereg. Előkerültek a

hangszerek is, szaxofon, furulya, orgona. A legkisebb, aki három éves, feltette a szokásos kérdést is, ami karácsonyt várva nagyon sokszor elhangzik gyermekeink ajkáról: „Hányat kell aludnom, még Karácsonyt várva?”

Aranyosi Ervin: Szeretetsomagom

Hányat kell aludnom,
még Karácsonyt várva?
Várom az ünnepet
két karom kitárva.

...
Felolvastom szíved,
mosolyom rádöntöm.
Látod, mennyi mindent
tud adni egy Pöttöm...

Bizony, egy Pöttöm nagyon is sok mindent tud adni. Tiszta szívvel, szeretettel, ahogy az ott lévő kicsik és nagyok tették ezt. Természetesen nem maradhatott el az istentisztelet utáni, templom előtti közös éneklés sem, így kívánva egymásnak békés ünnepeket!

Torna. Zsarnó leányegyháza. Tudják, minek örülök a legjobban? Annak, hogy a kicsinyek mellett hajlandóak voltak a már

konfirmáltak is odaállni és közösen énekelni, természetesen az anyukákról se feledkezzünk meg, akik szintén a csapatunkat erősítették! Együtt hívogattuk a testvéreket Pintér Béla dalával: „Gyere el a jászolhoz”.

Refr.:

Gyere el a jászolhoz még ma éjjel,
találkoznod kell Isten szem
e fényével!

Ne keress itt pompás gazdagságot,
keresd azt, ki megváltja a világot!

Tornaújfalu eredetileg Zsarnó leányegyháza, több, mint egy éve szolgálom be. A falu többségében katolikus. Hagyománytisztelő, hagyománymegtartó. Ennek köszönhetően napjainkig szokásban van járni a betlehemet. Meglátogattak még a templomban is, hozták a jó hírt. Ami a reformátusokat illeti, legkisebb a három közül. Összetartó, egymást segítő közösség. Most

a gyerekeknek volt szükségük segítségre, ami nem maradt el. A bátrabbak egyedül, a izgulósabbak együtt anyukával, mert úgy mégiscsak könnyebb, még szavalni is! Őszintén hangzott az ének, és én is ezekkel a szavakkal szeretnék minden kedves olvasónak boldogságos ünnepeket és hitben megélt hétköznapiakat kívánni a 2023-as évben is.

Szálljatok le, szálljatok le
karácsonyi angyalok!
Zörgessetek máma este
minden piciny ablakot!
Palotába és kunyhóba
nagy örömet vigyetek,
Boldogságos ünnepet!

Porubán Fülöp Angéla

Imanapi kirándulás Debrecenbe

Nem hagyhatjuk, hogy a magyarság megfélelmezzen arról a 2004. december 5-én tartott népszavazásról, amely az elcsatolt területeken élő magyarság számára az állampolgárság megadását tette volna lehetővé. Szégyenteljes volt az akkori kormány magatartása, amely azzal riogatta az erre fogékony réteget, hogy nem-el szavazzon, mert különben 23 millió román özönlí el az országot. Ma már tudjuk, hogy a tíz éve felvehetik a magyar állampolgárságot a környező országokban élő magyarok, de az „anyaországot” nem özönlötték el a betelepülők. Az is lelepleződött, hogy annak a rétegnek,

amely hallgatott a hazug politikusokra se hite, se hazája nincs, csak feneketlen zsebbe! A Magyar Református Nőszövetség tagszervezeteinek elnöksége akkor igei választ fogalmazott meg: imanapot tartani a nemzet egységéért és megmaradásáért. A deregnyői szervezet éveken át az imanapot kirándulással kapcsolja össze. Olyan helyeket keresünk fel, amelyek a magyarországi reformáció történetében kiemelkedő jelentőséggel bírnak. Mivel 2022 a járvány utáni újrakezdés éve volt, így a „Református Róma” volt úti célunk december 3-án. Örömmel tapasztaltuk, hogy az asszonytestvérek buzgósága

nem fogyatkozott. Az Ung-vidéki gyülekezetek mellett szép számmal voltak Bodrogköz gyülekezeteiből is résztvevők, megtöltve az autóbust. Az előző napok borús-esős napjai után ragyogó nap-sütés kísérte a csoportot egész nap. A Nagytemplom, a reformáció emlékhelyeinek megtekintése mellett az adventi vásár forgatagában is sok látnivaló akadt. Útközben a lelki táplálék, a hitben való erősödés volt a legnagyobb ajándék. Ismét együtt, közösségben az Úr színe előtt, megtapasztalva az Ő áldó kegyelmét, igaz adventi örömet jelentett.

Csoma László

Egy járdán heverő kép

Szeretem a régi fényképeket. Amelyek egyszerűen és minden túlzás nélkül élénk tárják egy-egy család történetének részleteit. Belenézünk egy-egy tekintetbe és közben önmagunkat keressük, önmagunkat találjuk ezekben az arcokban. Ez a dolgok rendje. Így válik értékessé egy-egy régi kép, így lesz családi ereklye, megbecsült tárgy, amiről gondoskodni kell. Kihelyezzük a falra és abban a pillanatban létre is jön valami különleges történelmi folytonosság, a múlt és jelen között. Hiszen felmenőnk, egykori családtagjaink szeme előtt zajlik tovább az életünk.

Nagyon népszerűek manapság a múltidéző fényképek. Mert ahogy telik felettünk az idő, egyre erősödik bennünk a gyermek- és ifjúkor iránti sóvárgás, az állandósuló emlékezés a letűnt múltra, egykori önmagunkra. Tudatalatt persze megrostáljuk történeteinket és csak a szépre emlékezünk. A rossz pedig eltűnik a múlt kódében.

Néhány éve fényképeket gyűjtöttünk

a gyülekezetben. Huszadik századi faluképeket; egykori eseményekről, emberekről, házakról, utcákról. Majd a múlt tükörcsükeit egy kulturális rendezvényteremben állandó kiállításba rendeztük. Az emberek járják a termet és lelkesen mesélnek egymásnak az ötvenes, hatvanas, hetvenes évekről, egykori önmagukról, rokonaikról. Élmény számukra ez a találkozás. Amihez csak anynyi kellett, hogy az elfeledett, fiókok aljára száműzött fényképeket előkeressük és célt adjunk nekik. Hiszen a vizuális emlékezés mindig hatékonyabb.

Nemrég egy felkavaró képet láttam. A felvételt egy szemeteskukát ábrázol. Közélemben pedig egy régi, díszes kerettel ellátott fekete-fehér fénykép hever. Egy menyasszonyról. Egy nagyméretű családi fénykép, talán az ötvenes-hatvanas évekből. Sok ilyet láthattunk. Az otthonok díszei voltak ezek a felvételek. Egy közös élet kezdetét jelezték: íme, ilyenek voltunk, innen indultunk.

Egy ifjú lány, fehér menyasszonyi ru-

hájában, boldogan néz a jövőbe. Párjával családot alapít, a fénykép otthonuk díszé lesz. A gyermekük talán időnként megáll a kép előtt: anya, te ilyen fiatal is voltál? Ilyen szépséges királykisasszony?

De lám, lepergett az idő. Elteltek az évtizedek és nem tudni a folytatást, csak sejteni lehet, hogy az otthon fényei kihunytak, mert íme, a kép, ami korábban, hosszú ideig egy család szimbóluma volt, most az utcán hever, a járdán, a kuka mellett. Mert egy élet bizonyára elmúlt, az út véget ért és nincs folytatás, nincs aki könnyöröljön ennek a képnek, aki elhelyezze a szívében, az életében.

Mi marad hát utánunk? Egy otthon, amit formáltunk, berendeztünk. És benne számos tárgy. Életünk szemtanúi. Képek... De a legnagyobb örökségünk maga az élet. Hiszen gyermekeinkben, unokáinkban élünk tovább. Ők viszik tovább vonásainkat, génjeinket. Ez a mi örökségünk. A mi bizakodásunk. Hogy valamit hagyunk magunk után, mégis.

Fábián Tibor

Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete

„Egymás terhét hordozzátok: és így töltsétek be a Krisztus törvényét.”
(Gal 6:2)

A Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete évről évre igyekszik a maga módján és a maga lehetőségeihez mérten támogatni azokat a szervezeteket, melyek elesett és nehéz helyzetben lévő embereknek igyekeznek segíteni. Rendszeresen szervezünk gyűjtéseket, melyekbe nem csak az egyesület alapszervezetei kapcsolódnak be, de olyan közösségek is, mint például a Vajáni Református Egyházi Alapiskola diákjai, tanárai és alkalmazottai. 2022 decemberében komoly adomány gyűlt össze a perbenyiki Jó Pásztor Háza anyaotthon számára, ahol jelenleg maximális kapacitással működnek, több gyermeknek és édesanyjának biztosítanak otthont. Az összegyűlt adományokat december 23-án szállítottuk el Perbenyikbe, ahol már nagyon várták. A gyer-

rekek játékokat, tanszereket és édességeket kaptak, melyek szebbé tették számukra az ünnepet. A Jó Pásztor Házának a működéséhez tartós élelmiszerekkel, ruhákkal, tisztító és tisztálkodási szerekkel próbáltunk segítséget nyújtani.

Az adományok másik része a Gömörben működő Református Roma Misszió számára gyűlt össze. Január 6-án juttatjuk el ezeket Gömörbe. Több zsáknyi meleg ruha, tisztálkodási és tisztítószer jut el a rászorulókhhoz.

Hálásan köszönjük az adakozók jóindulatát és adakozó kedvét. Köszönjük, hogy adományaikkal segítenek közelebb hozni Isten jóságát és Krisztus szeretetét a rászorulókhhoz. Köszönjük Istennek, hogy az egyesület Isten eszköze lehet a szeretetszolgálatban is az Ő dicsőségére.

„Mert én tudom az én gondolatimat, a melyeket én felőletek gondolok, azt mondja az Úr; békességnek és nem háborúságnak gondolata, hogy kívánatos véget adjak néktek. Akkor segítségre hívtok engem, és elmentek és imádtok engem, és meghallgatlak titeket. És kerestek engem és megtaláltok, mert teljes szívetekből kerestek engem.”
(Jeremiás 29: 11-13)

2022. december 4-én Bés adott otthont a Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete Ungi Egyházmegyei Szervezete imanapi konferenciájának. Délután 14.30-kor kezdődött az alkalom **Nt. Tirpák István** helyi lelkipásztor igei szolgálatával. Ezt követően **Nagy Zsuzsanna**, egyházmegyei elnök köszöntötte az egybegyűlteket, és adta át a szót a konferencia fő előadójának, **Nt. Györky Szilvia** egyesületi elnökhelyettesnek, Alsóimihályi lelkipásztornak. Az előadása két hitvalló asszony – Novák Olga és Borkó Juliánna – életéről és szolgálatáról szólt. Az érdekes és motiváló előadás után Nagy Zsuzsanna beszámolt az egyesület elmúlt évi munkájáról, **Ladányi Klára** pedig az ungi egyházmegyei nőegyesületünk pénztári beszámolójával folytatta a konferenciát. Végezetül **Barkó Zsuzsanna**, a nagykaposi egyházközség kántora, a Cantabille kamarakórus karnagya

vette át a szót. Adventi és karácsonyi énekeket tanított a jelenlévőknek.

A konferencia résztvevői ezek után bekapcsolódhattak a bési közösség adventi ünnepeibe. A község adventi koszorújánál, a második adventi gyertya meggyújtásánál szolgáltak énekekkel a helyi lelkipásztor igehirdetése után. Az alkalom a bési kultúrházban folytatódott kötetlen beszélgetéssel, és a bési egyházközség által készített szeretetvendégséggel.

Istennek köszönjük meg, hogy ismét áldott és hitet erősítő alkalmon vehettünk részt, valamint köszönjük a Bési Református Egyházközség szeretetteljes vendéglátását. Isten áldása legyen mindnyájunkkal!

Kraus Rebres Sarolta

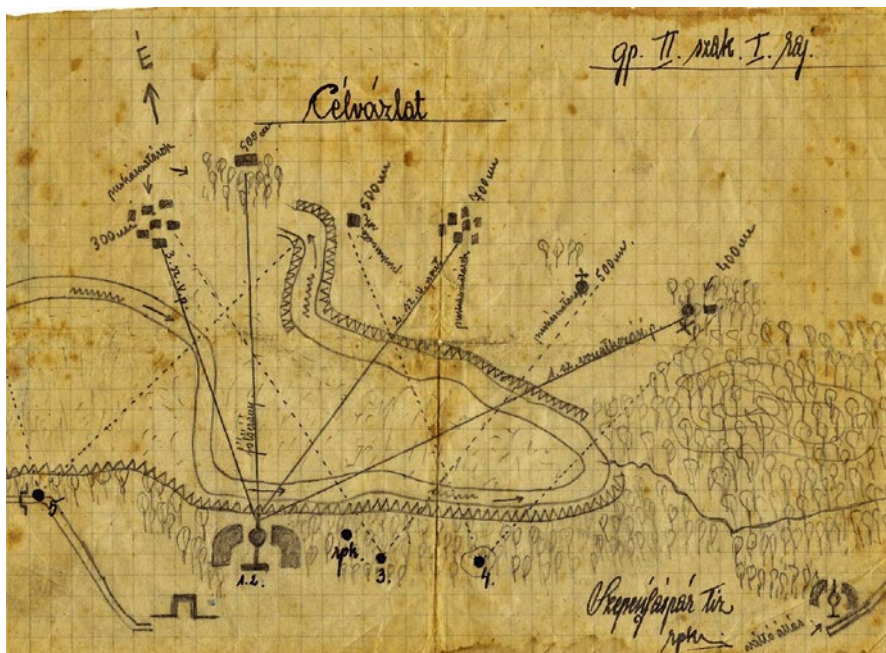
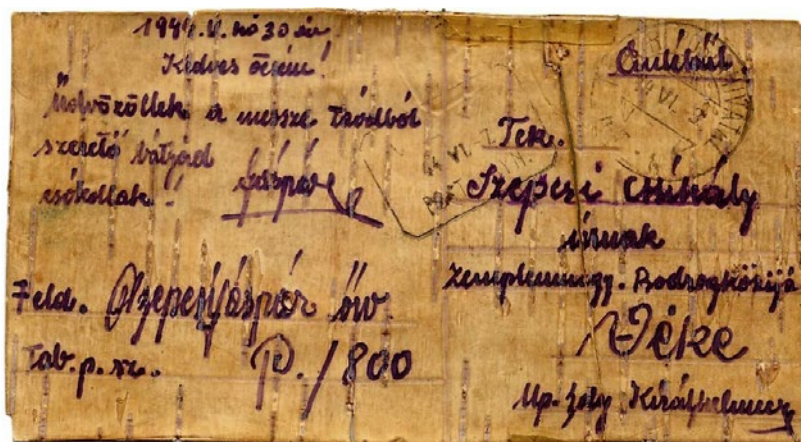
„Requiem egy hadseregért”

Nyolcvan éve történt
a Don-kanyarban

Ma már nagyon kevesen élnek azok közül, akiket személyesen érintett az 1943 január 12-én kezdődött csata veszteséglistája. Valahogy kikopott a közösségi emlékezetből, hogy a 207.000-es létszámú 2. Magyar Hadsereg számára, kimondani is sok, több mint 120.000 magyar honvéd elvesztését jelentette a szovjet hadsereg sikeres támadása. Tizenévesként hallottam falunkban, az onnan hazatérő egykori honvédek vasárnap délutáni beszélgetéséből, hogy milyen pokoli szenvedéseket éltek át, de hála Istennek hazatértek. Tudatukba vésődött az ott elesett bajtársak emléke is, és sorolták a neveket. Szerkesztőségünk két dokumentum közzétételével kíván emlékezni mindazokra, akik a Don-kanyar poklából nem térhettek haza. Az első egy nyírfakéregből készített tábori levelezőlap 1944-ből, és egy hadszíntér bemérés rajza, melyeket Szepes Gáspár honvéd tizedes készített, aki túlélte a második világháborút. Ezeket az emléktárgyakat Szepes István juttatta el lapunk szerkesztőségéhez.

Kegyelettel emlékezzünk az esetekre, Istennek adva hálát azokért akik hazatérhettek!

Csoma László

A Kárpát-medence reformátussága

A Krisztusban gyakorolt élet élni fog

Évzáró látogatást tett Kárpátalján Balog Zoltán püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke, Molnár János főgondnok, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának presbiteri elnöke és Czibere Károly, a Református Szeretetszolgálat főigazgatója.

– A legnehezebb helyzetben adja Isten a legnagyobb megújulást – mondta köszöntőjében Balog Zoltán püspök, aki a Kárpátaljai Református Egyházban (KRE) lezajlott tisztújítás után látogatott Beregszászba, ahol találkozott a he-

lyi egyházi vezetőkkel.

A delegációt, beregszászi székhelyű hivatalában, Zán Fábíán Sándor, a KRE püspöke fogadta. A találkozón részt vettek továbbá a KRE Zsinati Tanácsának jelenlegi és újonnan megválasztott tag-

jai. A kárpátaljai tisztújítást követően először egyeztettek az egyház vezetői az együttműködés erősítésének további lehetőségeiről.

A megbeszélésen Zán Fábíán Sándor a Lukács evangéliuma 9. részéből a 23–27. verseket olvasta fel, ebben a szakaszban Jézus az önmegtagadásról és a keresztfelvételéről beszél. – Az egyházban tevékenykedő munkatársak a háborús időkben is minden szinten hűsé-

gesek maradtak – hangsúlyozta a püspök, kifejezve háláját azért, hogy az év elején történelmi jelentőségű látogatás színtere lehetett Beregszász, amikor a négy magyarországi püspök Kárpátaljára látogatott az akkor még köztársaságielnök-jelölt és egyben a Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) jószolgálati nagykövete címet viselő Novák Katalinnal.

– Nem vagyunk egyedül, tette hozzá, velünk van az egész Kárpát-medence reformátussága imádsággal, támogatásokkal, adományokkal. Így tudtak itt maradni azok, akik maradtak, hűségesen helytállva a mai napig – mondta az egyházi vezető, aki kiemelte: 2022 a hálaadás éve volt egyházukban, amit a háború kitörése miatt csak töredékesen tudtak megélni a közösségben. 2023 a reménység éve lesz, ennek alapigéjét a Jób könyvéből idézte: „Még a fának is van reménysége: ha kivágják, újból kihajt, és nem fogynak el hajtásai.” A bizalom jegyében az egyházközösségben úgynevezett Reménység pontok létrehozását tervezik, valamint telefonos lelkipáloszolgálat elindítását Reménység vonalak elnevezéssel.

A jövőre vonatkozó célkitűzésekkel kapcsolatban arról beszélt, hogy a mostani helyzetben kiemelten fontos az oktatási intézmények, valamint a diakónia szerteágazó munkájának fenntartása.

– Itt kezdtük az évet, itt is búcsúzunk tőle. Az itt maradt embereknek erőt ad a tudat, hogy az anyaország és a református egyház mindenben segíti a kárpátaljai magyarokat és az itt élő menekülteket. A keresztyén ember számára a kiutat Jézus Krisztus és az Úrban vetett reménység jelenti. Mi ezt a testvéri szót hoztuk, hogy reménykedjünk együtt és erősítsük egymást a reménységben – folytatta Balog Zoltán püspök.

Ezután a Zsinat lelkészi elnöke Isten áldását kívánta mindenkinek a reménység esztendejéhez, és kiemelte, hogy a közelmúltban lezajlott tisztújítást követően

a közös szolgálat még inkább előtérbe kerülhet. A püspök arra is rámutatott: az elmúlt harminchárom évben nem nyilvánult meg ekkora áldozatkészség a Magyarországi Református Egyházon belül Kárpátalja felé. Az MRSZ munkájával kapcsolatban elmondta, a háború kitörését követően az első pillanattól jelen voltak a határ mindkét oldalán élelmiszer- szállítmányokkal, jogisegítségnyújtással,

tolmácsokkal. Több mint négyezer önkéntes dolgozik az Ukrajnából érkező menekültekért és Kárpátaljáért az MRSZ kötelékében. – Az igazi segítség az, amikor nem a saját érdekeimet nézem, hanem azt, hogy ki van bajban – tette hozzá.

– Mi is köszönettel tartozunk nektek, hogy itt maradtatok. Hihetetlen példa és erő vagytok, amely minket is erősít – mondta Molnár János főgondnok megjegyezve, hogy a testvértelepülések és gyülekezetek szerepe és értéke a háború kezdete óta különösen megnövekedett.

Czibere Károly főigazgató megköszönte az MRSZ felé megnyilvánuló bizalmat. Rámutatott, hogy az elmúlt időszak mennyire megerősítette a magyarországi reformátusok Kárpátalja-tudatát.

A tanácskozás nagy része gyertyafényben zajlott, mivel sok más alkalomhoz hasonlóan reggel óta szünetelt az

mányokkal megtöltött teherautóját, majd a 2013 novemberében indult beregszászi Krízisközpontot keresték fel, amelyet a KRE Diakóniai Központja tart fenn. A létesítmény az eltelt időszakban több száz anyának és kisgyermekének, továbbá bántalmazott nőknek adott oltalmat. Céljuk, hogy ideiglenes otthont biztosítsanak számukra, felkarolva a fiatal, egyedülálló anyákat, hogy kilátástalannak látszó helyzetükben se döntsenek a terhességmegszakítás mellett, illetve megszületett gyermeküket ne hagyják a kórházban. Védelmet adnak ezenkívül krízishelyzetben lévő, férjüktől, élettársuktól testi, lelki bántalmazásnak kitett nőknek. Az otthonban biztonságos és kiegyensúlyozott környezetben nevelhetik gyermekeiket, emellett segítséget kapnak ahhoz, hogy saját lakást, munkahelyet találjanak.

A háború második hetétől folyamatosan elszállásolják a belső menekülteket is, ahol a háború elől ide érkező ukránok is megtapasztalhatják a befogadó szeretetet. A delegáció beszélgetett ezenkívül egy, a Krízisközpontban élő négygenerációs családdal is.

A délután hátralevő részében egy munkácsi hatgyermekes nevelőszülőcsaláddal találkoztak, majd Menyhárt István lelkipásztorral megtekintették a mezővári Immánuel Cigány Óvodát, amely a háború kitörése után menekültszállásként is működött.

áramszolgáltatás.

A délután folyamán Balog Zoltán, Molnár János és Czibere Károly útnak indították Kelet-Ukrajna felé az MRSZ ado-

Mezőváriban több mint húsz éve folyik cigánymisszió és gyermekmunka. Ebből a tevékenységből nőtt ki a gyermekek óvodai foglalkoztatása nyolc

munkatárssal. Az intézményben húsz óvodással és tizenhét-húsz napközissel foglalkoznak. A helyszín gyülekezeti házként is szolgál, ahol vasárnaponként istentiszteletet, hétköznap pedig bibliaórát tartanak.

Egy napközben adott interjújában

Balog Zoltán püspök felidézte: – Az isteni csoda legfontosabb jellemzője, hogy a rosszból jót tud kihozni. A rossz háborúból az a jó származik, hogy most még közelebb érezzük magunkhoz Kárpát-alját, mint akár egy vagy tíz éve. Bár együtt vagyunk az egész Kárpát-me-

dencei reformátussággal, mégis gyülekezeteink életében a segítségnyújtáson kívül az imádságban is meghatározó volt Kárpátalja sorsa.

reformatus.hu/ Fotó: Fábián Zoltán

450 éve halt meg Méliusz Juhász Péter

„Isten látja, hogy nem lehetek néma eb, trombita, kiáltó szó vagyok, nem magamtól, de Istenéből szólok”. 450 éve halt meg Méliusz Juhász Péter református lelkész, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, egyháztudós, író, botanikus, a magyarországi reformáció egyik legnagyobb hatású alakja. Vagy ahogy Makkai László szerint sokan nevezték: Magyarország Kálvinja.

Méliusz Juhász Péter szobra a Debreceni Egyetem főépülete előtt (Füredi Richárd alkotása)

Fotó: Magyar Nemzeti Levéltár

Magyar köznemesi családból származott, és 490 éve született egy Horhi nevű településen. Ez az elnevezés valószínűleg egy mára már elpusztult Tolna megyei falut takar Felsőnyék mellett, és a Méliusz által nevében időnként használt „Somogyi” megjelölés a vidékre utal, nem megyére. Születésének idejét sem lehet biztosan tudni, ezért több évszámot is olvashatunk a különböző szerzőknél.

Családi neve eredetileg Ihász vagy Juhász volt, melyet Wittenbergbe menetele előtt humanista szokás szerint Mélius-ra görögösített. (Méliusz – görög szó, jelentése juh; latinos végződéssel juhász.) A wittenbergi egyetem anyakönyvébe Petrus Melius Ungarnus néven jegyezték be.

Méliusz feltehetően a közeli tolnai iskolában tanult, mely a dunántúli török hódoltság magyarságának egyik szellemi fellegvára volt. Itt tanított Szegedi Kis István, aki előbb tanára, majd barátja volt Méliusznak. Később Sárváron járt iskolába.

Ezután a wittenbergi egyetemre járt. Az 1540-es évektől ez az egyetem a magyar hallgatók egyik központja lett, s az is maradt csaknem a század végéig. A leendő magyar reformátor az egyetem magyar társulatának 1556-ban lett a tagja. Rövid időn belül, 1557 tavaszán már ő a magyar bursa (kollégium, egyetemi ház) vezetője. Legjelentősebb professzora Melancthon volt.

1558-ban tért haza, és elvállalta Debrecenben a lelkészi hivatalt, amelyet Szegedi Kis István ajánlásával szerzett meg. „Méliusz avégre hívatott vissza Wittenberghől, hogy a Szentháromság-tagadók ellen küzdő hazának segítsége legyen” – írta 1585-ben Laskói Csókás Péter.

Ekkortól kezdődött debreceni korszaka, ami alatt Debrecen a magyar reformáció egyházkerületi és szellemi irányító központjává emelte. Méliusz a kálvinizmust magyar vallássá kívánta tenni és Kálvint tartotta követendő mintaképnek.

Debrecen az ő korában puritán elveket alkalmazott: a képek és egyéb díszítések mellett az orgonát és a latin nyelvű éneklést sem tartotta a templomba valónak. Az 1567-es debreceni zsinaton ezt olvashatjuk: „Az Antikrisztus táncoltató miséjéhez alkalmazott hangszereket pedig, a képekkel együtt kihányjuk, mivel azoknak semmi hasznuk nincsen az egyházban, sőt jelei és alkalmi a bálványozásnak”.

Az első magyar református zsinatot Marosvásárhelyen tartották 1559-ben,

Méliusz vezetésével. Az itt elfogadott hitvallás jelzi a lutheránus úttól való elválást és a kálvini irányzat győzelmét. Két éven belül a debreceni egyházvidék választotta püspökévé a Debrecenben tartott zsinaton, melyen a lelkészek aláírták az egyházvidéknek készült hitvallást (Confessio Debrecensis). 1562-ben aztán a Nagyvárad környéki lelkészek is elfogadták a Debreceni Hitvallást, és Méliust püspöknek. További területek csatlakozásával az 1567 februári debreceni zsinatig kialakult a Tiszántúli Református Egyházkerület.

Az 1567-es zsinat elfogadta a II. Helvét Hitvallást, amely a magyarországi református egyház hitvallási alapja lett. A gyűlésen elfogadott törvénykönyv pedig évszázadokra meghatározta a magyar református egyház életét.

Méliusz a református egyház megtartásáért egyszerre küzdött a katolikus és lutheránus tanokkal, valamint az antitrinitárius irányzattal. Ehhez nyomdára volt szüksége. Debrecenben Huszár Gál vetette meg a könyvnyomtatás alapjait 1561-ben. A nyomda első terméke Méliusz egyik műve, Pál apostol levelének magyarázata volt.

Méliusz a könyvkiadás mellett nagy gondot fordított az iskolákra is. Buzdította a főurakat, városokat iskolák felállítására. „Azért hát urak, királyok, papok, rontsátok el a sok bálványt, clastromokat, csináljatok oskolákat azokból.”

Neki is köszönhetik egyébként a korabeli nők, hogy nem vitatták el tőlük a lelküket, ugyanis Méliusz bibliai alapon cáfolta Köröspeterdi Arany Tamás unitárius lelkész akkoriban viszonylag népszerűnek tekinthető állítását, miszerint az asszonyoknak tulajdonképpen nincs lelkük.

Komoly irodalmi tevékenységet is végzett: számos hitvitázó munkát, prédikációs kötetet adott ki, több hittételt fejtegető-magyarázó éneket írt, részleteket fordított a Bibliából. Az első ma-

MAGIAR PRAE

DIKATIOC, KIPPOSTILLANAC
NEVEZNAC, A PROPHETAC ES
APOSTOLOC IRASSABOL, A REGI

Doctores, Origenes, Chrysostomus, Theophilactus, Ambrus, Hieronymus,
Agoston, es a maftani bölcz Doctores magyarazallor Ferint

Corint, 14.

Mikor egybe gyűltök, mindennek a közfájat: Pláimfa tudomama, nyelvneve értefe, meg jelenef, és irag magiarazilla vagon: Mindence épületre legence.

Dobroczoimbe, M. D. LXIII.

Fotó: Wikipedia

gyar nyelvű botanikai, gazdasági és orvostudományi munka szerzője. A református egyház megszilárdítását szolgálta vitairataival, prédikációival, imakönyvével, kátéjával, agendájával.

A keresztyének vigasztalása és könyörgések – A hitről és a keresztyénségről az első magyar református imakönyv, melynek Méliusz a szerzője, és ő a szerkesztője vagy Szegedi Gergellyel a társszerkesztője az első magyar református énekeskönyvnek is.

A nagy hatású magyar reformátor 490 éve, alig negyvenévesen hagyta el a földi világot. Hamvait Debrecenben, egy ma már eltűnt ősi sírkertben temették el, sírja fölé egy óriás kőkoporsót helyeztek. A város, tekintettel a reformátor érdemeire, özvegyét, Kis Erzsébetet, míg férje nevét viseli, a lányait, Annát és Dorottyát, míg férjhez nem mennek, mindenféle adó alól fölmen-

tette. Házát a város vette meg lelkész-
laknak.

Rövid élete ellenére rengeteg könyvet írt, hitvitát folytatott és részt vett a magyar református egyház alapjainak lerakásában.

Ulicza Tamás/www.reformata.hu

BIBLIAOLVASÓ

vezérfonál

Február

1. Sz.	Ézs 45	Lk 14,7-11
2. Cs.	Ézs 46	Lk 14,12-14
3. P.	Ézs 47	Lk 14,15-24
4. Sz.	Ézs 48	Lk 14,25-35
5. V.	Ézs 49	Lk 15,1-7
6. H.	Ézs 50	Lk 15,8-10
7. K.	Ézs 51	Lk 15,11-32
8. Sz.	Ézs 52	Lk 16,1-12
9. Cs.	Ézs 53	Lk 16,13-18
10. P.	Ézs 54	Lk 16,19-31
11. Sz.	Ézs 55	Lk 17,1-3a
12. V.	Ézs 56	Lk 17,3b-4
13. H.	Ézs 57	Lk 17,5-6
14. K.	Ézs 58	Lk 17,7-10
15. Sz.	Ézs 59	Lk 17,11-19
16. Cs.	Ézs 60	Lk 17,20-37
17. P.	Ézs 61	Lk 18,1-8
18. Sz.	Ézs 62	Lk 18,9-14
19. V.	Ézs 63,1-14	Lk 18,15-17
20. H.	Ézs 63,15-64,11	Lk 18,18-27
21. K.	Ézs 65,1-7	Lk 18,28-30
22. Sz.	Ézs 65,8-25	Lk 18,31-34
23. Cs.	Ézs 66	Lk 18,35-43
24. P.	Péld 1,1-19	Lk 19,1-10
25. Sz.	Péld 1,20-33	Lk 19,11-27
26. V.	Péld 2	Lk 19,28-40
27. H.	Péld 3	Lk 19,41-44
28. K.	Péld 4	Lk 19,45-48

A Lónyay Gábor Társulás közleménye

A Lónyay Gábor Társulás kéri mindazokat a gyülekezeteket ahol társulásunk számára gyűjtötték az adó 2%-át, január 31-ig küldjék el címünkre a „Nyilatkozat”, vagy az adóbevallás szükséges oldalának fénymásolt példányát.

Mindkét irat érvényességének feltétele:

1. Az illetékes adóhivatal pecsétje
2. X-jellel ellátott rubrika, mellyel az adófizető felhatalmazza az adóhivatalt, hogy nevét és címét közölje társulásunkkal

Nem érvényesített iratok alapján nincs módunkban ellenőrizni, hogy az átutalás megtörtént.

Társulásunk 2023-ban is kész fogadni és továbbítani a 2%-os adományokat e fent leírt feltételekkel.

Csoma László, igazgató

Filippibeliékhöz
írt levél

Fiataljainknak

Hol járunk? Valamikor, több száz évvel Krisztus születése előtt, létezett egy Krenidesz nevű kisváros, a mai Görögország északi részén, termékeny föld melletti síkságon. Ekkoriban elég komoly háborúk dúltak, városállamokat foglaltak el, utak és új birodalmak voltak kiépülőben. Krisztus előtt 356 környékén és II. Filipposz (pontosabban: Philipposz) nevű macedón király, hódító útjai során, elfoglalja ezt a települést, mivel egyrészt a városkának saját, tiszta vizű forrása volt, és egy keleti és nyugati irányban ke-

reskedelmi (és később hadi, amelyet Via Egnatia-nak neveztek el) út húzódott mellette, de ami talán még ettől is fontosabb, aranybányája volt. A király ekkor saját magáról nevezte el a várost, így lett belőle Filippi, amely a további felfedezett arany lelőhelyei által végül már saját pénzverdével is rendelkezett, s évente mintegy 1000 talentumnyi aranyat tudtak kitermelni (1 talentum kb. 58 kilogrammnak megfelelő mértékegység volt). A város köré falakat emeltek, színházat és gazdagon díszített házakat építettek,

az egykori jólét emlékeit ma is látható romok őrzik.

Philipposz fia, Nagy Sándor, miután megölette apját, további hódításaival inkább Spárta felé figyelt. 13 évvel későbbi halála egy ideig összekuszálta a dolgokat, háborúk és kaosz után kialakult helyzet végül a rómaiak hatalomra kerülésének kedvezett. A rómaiak ezután tudatosan kezdték alakítani a birodalmukat, a már korábban említett kereskedelmi és hadi utak kiépítésével, Kr.e. 168-ban Filippit római várossá nyilvánítják. Bár a római-

ak figyelme inkább Thesszalonika és nyugat felé irányul, Filippi még egy ideig megtartja kényelmes helyzetét, nem merül feledésbe, bár a jelentőségét kezdi elveszíteni. Kr. e. 44-ben Brutus és Cassius, miután megölik Julius Caesar-t, Filippi-be menekülve, próbálják irányítani a birodalom keleti részét, ám a Kr.e. 42-ben lezajló filippi csatában mindketten meghalnak. Kr.e. 32-ben Octavianus, miután legyőzte Antoniust és Cleopátrát, újjáépítette az időközben hanyatlásnak épült várost, amelynek hűségét kiszolgált katonák beköltöztetésével biztosította. Emellett, a város megkapta a legnagyobb kitüntetések egyikét, amely adómentességgel, szabad földvásárlással és egyéb előnyökkel járt. A város hivatalos nyelve a latin volt, de az emberek egymást közt görögül beszéltek.

Ugorjunk egy kicsit az időben! Mondjuk, Kr. u. első század derekáig, amikor is Pál apostol, látomásban látott (Apostolok Cselekedetei 16. fejezet) macedón férfit

hívásának engedelmeskedve, eljut Filippi-be. Az Ige tanúsága szerint, a városban nem volt annyi zsidó, hogy zsinagógát építettek volna, így szombaton Pál a város melletti folyónál keresett helyet az imádsághoz, ahol éppen asszonyok ruhát mostak. Pál Jézusról tett bizonyosságtételét követően, az egyik asszony – mi Lídia-ként ismerjük őt – megkeresztelkedett. Ő volt a legelső keresztyén, s mivel tehetős, bíboráros asszony volt, megnyitotta házát a keresztyének előtt, s megalakult a keresztyén gyülekezet Filippiben. Pál számára nem végződött túl „jól” a történet, mivel egy jövődömdő lélektől

megszállott rabszolgány követni kezdte őt, és kiáltozott utána. Ez a lány jó pénzt keresett a gazdáinak a benne lakó, jövődömlő megszálló démon által, ezért gazdái enyhén szólva is, rossz néven vették, amikor Pál kiűzte belőle ezt a lelket, ezáltal elesetek egy komoly kereseti lehetőségétől. Vádaskodva a térre hurcolták, fenyegették, megverték, majd Pál és munkatársa, Szilász, börtönbe került. Földrengés következtében a börtön ajtajai megnyitak, lehetősége lett volna elmenekülnie. Ehelyett észrevette, hogy a

vábbra is nagyon jó kapcsolatot ápol.

A levele tulajdonképpen három levél összecsatolva, amelyeket később összeillesztve, egy levélként olvastak. A filippi gyülekezetet ebben a levélben egy szerető lelkipásztorként szólítja meg, személyesen üdvözlí a keresztyéneket, s minden jel szerint, maga a gyülekezet is, megbízható, segítőkész és befogadó maradt a továbbiakban is.

A város keresztyén központtá nőtt ki magát, több csodálatosan szép bazilikát, templomot építettek, melyek szépsége állítólag vetekedett a nagyvárosokéval. Az 5. és 6. századok során a balkán, szláv és később török háborúskodások, földrengések meggyengítették a települést, amely a 14. századra elnéptelenedett, az 1800-as évekre feledésbe merült. Mire a görögök észbe kaptak, a város épületköveit már régen széthordták, kincseiket idegen országok múzeumaiban állították ki. Egy Georges Perrot nevű francia régész

kezdte felgöngyölíteni a

település történelmi jelentőségét, 1860-ban kiadott könyvében, s ezután fordult az emberek figyelme ismét Filippi felé. A régészeti feltárásoknak köszönhetően, a város romjai ma látogathatóak, s különböző emlékhelyek jelölik a filippi gyülekezet tevékenységének tulajdonított helyszíneit. 2016-tól a romváros bekerült a Világörökség jegyzékébe.

Érdekel a téma? Joyce Meyer: A Filippi levél címmel írt egy személyes hangvételű bibliai tanulmányt, amelyben fiatalos stílusban, érezhetően szeretettel ír róla.

Györky Silvia

A Szent Pál bazilika mozaik padlója, Pál apostol nevével

pánikba esett börtönőr öngyilkos akart lenni, ezért rákiáltott, hogy ne aggódjon, senki sem szökött meg. A beszélgetés során az ő olyan lelki változáson ment keresztül, hogy kimosta Pálék sebeit, és a házába fogadta őket. Másnap érkezett a hír, hogy szabadon távozhatnak, s Pál csak ekkor árulta el, hogy ő maga is szabad római állampolgár, jogtalanul bántak vele. Az ijedt városvezetők ezután nem zavarták, ő pedig ellátogatott még Lídia házához, ahol addigra már megkezdődött a keresztyén gyülekezeti közösségi élet. Pál és munkatársa így örömmel távozott, s a filippibeli gyülekezettel to-

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/4377/2022

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Dereglyő 216, 076 74 Dereglyő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • **Terjeszti** a Dereglyő-i Református Keresztyén Gyülekezet
Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók: Fábián Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Drahňov-Dereglyő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk
Nyomda: Marián Györky - MS PRINT